

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

Capvt III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

non licet, nec manum imponere, ita nec baptizare, nec quicquam sanctè nec spiritaliter gerere, quando alienus sit à spiritali & deifica sanctitate. Quod totum nos jam pridem in Iconio, qui Phrygia locus est, collecti in unum, convenientibus ex Galatia & Cilicia & ceteris proximis regionibus, confirmavimus tenendum contra hereticos firmiter, & vindicandum, cum à quibusdam de ista re dubitaretur. Quare in eam conjecturam facile adducor ut existimem decretam Iconiensis Concilij transcriptum in eam collectionem quæ tunc consarcinata est, & augusto Clementis Romani nomine ornata in publicum prodiit. Quod egregiè confirmatur è canone apostolico xxxviii. qui mensis Hyperberetæi meminit; quo significatur October lingua Syromacedonica, cujus erat usus per Orientem. Ut hinc pateat, nec ab Ægyptiis, nec à Græcis Europæis, qui mensibus alia nomina indiderant, conscriptam esse collectionem illam, sed à Christianis Orientalibus. Vnde Synodus Antiochena eundem mensem Hyperberetæi nomine in simili specie designavit.

Vide Saldemum in Notis ad Eusebium, pag. 167.

Basilii ep. ad Anaphil. in eadem de his i. d. o. g. a. e. m. v. c. u. o. A. g. l. a. s. u. d. i. c. t. i. o. n. e. s. i. n. t. e. m. p. t. i. s. q. u. i. b. u. s. d. i. c. t. u. m. e. s. t. q. u. o. d. s. i. n. t. e. m. p. t. i. s. q. u. i. b. u. s. d. i. c. t. u. m. e. s. t. q. u. o. d. s. i. n. t. e. m. p. t. i. s. q. u. i. b. u. s. d. i. c. t. u. m. e. s. t.

VI. Existimabit fortè aliquis alienum videri ab auctoritate illa quam huic collectioni vindicavimus, si fateamur hæresi esse infectam, in eo capite quod tinctionem hæreticorum respicit. Sed velim cogitationem illam deponat, perpendatque hanc sententiam in Oriente retentam fuisse, donec Concilij plenarij auctoritate eliquata fuit, ut cum Augustino loquar. Qua in re adeo pertinaciter Firmiliani decessoris sui opinionem Basilii Cæsareæ Episcopus fovit, ut propter bonum pacis cum Asiaticis retinenda, hæreticorum baptismum ab Orientalibus admissum scripserit. Quare mirandum non est, si erasa non fuerit à canonibus apostolicis regula quæ summo jure niti quam plurimis videbatur, & contraria sententia per indulgentiam tantum recipi. Ceterum post Nicænam Synodum, quæ Paulicianos damnavit, hocque præjudicio docuit quorundam hæreticorum repudandum esse baptismum, nihil vetat quin retineri possit canon apostolicus etiam post sopitam contentionem, cum divisione quæstio dirempta fuerit, & in certa specie regulæ locus esse possit.

VII. Nunc discutiendum restat, quo tempore ab Oriente in Occidentem migraverit hæc collectio canonum apostolicorum. Sanè Gelasius Pontifex in Concilio Romano habito anno quadringentesimo nonagesimo quarto eam inter cetera apocrypha rejecit: Liber canonum apostolicorum, apocryphus. Variæ sunt classes apocrypho-

rum in Notitia Gelasij, ut observarunt viri eruditi; cum non tantum figmenta hæreticorum veniant in hunc censum, sed etiam opuscula tractatorum in quibus sunt nævi quidam. Apocryphus ergo dicitur, juxta mentem Gelasij, liber horum canonum, quòd in judiciis non obtineat auctoritatem, & Apostolorum nomen falsò præferat. At tamen post aliquot annos Dionysius Exiguus Latinam interpretationem Græcorum canonum aggressus, quinquaginta canones apostolicos Romanis communicavit, ceteris omisis. Quod ab eo consultò factum puto, ut aliquam rationem haberet Concilij Romani, cujus interdictio in triginta quinque omisis locum haberet; præsertim cum canon lxxv. ingratus Romanis auribus futurus esset, quo damnatur, secundum veterem Orientalium Ecclesiarum consuetudinem, sabbathi jejuniis, quod tantopere in Occidente commendabatur.

In principio itaque, inquit Dionysius, canones qui dicuntur Apostolorum de Græco translatus: quibus quia plurimi consensum non præbuere facilem, hoc ipsum vestram nolimus ignorare sanctitatem: quamvis quedam constituta Pontificum ex ipsis canonibus assumpta esse videantur. Ne repudientur à Romanis, quedam decreta Pontificum ab his canonibus hausta videri observat. Nempe respicit ad epistolas Innocentij primi, & Leonis, qui consuetudines Ecclesiæ Romanæ ceteris præscribebant. Sed cautè loquitur Leo; qui eadem definiens quæ xxv. canone apostolico continentur, ne videretur eam regulam inde sumpsisse, illam à consuetudine & traditione apostolica manasse scripsit, ut canonem scriptum repelleret: Alienum est, inquit, à consuetudine ecclesiastica ut qui in presbyterali honore aut Diaconi gradu fuerint consecrati, his pro crimine aliquo suo per manus impositionem remedium accipiant pœnitendæ, quod sine dubio ex apostolica traditione descendit. Quo autem loco habiti fuerint canones illi per Occidentem, & præcipuè per Gallias, mox dicemus, cum de Dionysij Exigui editione differemus.

Dionysius in Notis ad Eusebium.

Leo in ep. ad Ric. Narbon.

CAPVT III.

Synopsis.

I. Secunda Collectio post Concilium Constantinopolitanum. Antea Dioceses canonibus à se editis regebantur; ut patet ex Ancyrana Synodo, Neocæsariensi, Antiochena, & Laodicena. Hujus tempus inquiruntur.

II. Canones secundæ synodi recepti non erant in Occidente temporibus Innocentij & Leonis. Canones

Antiocheni nec in Occidente, nec in Tracica Diocesi. Chrysoſtomus & Innocentius rejiciunt eos canones. Cur ab Arrianis compoſitos dicant, cum Orthodoxi Epifcopi numero vincerent.

III. An canones Antiocheni recepti ab Eccleſia, ſint iidem cum iis quos rejiciunt Innocentius & Chryſoſtomus. Tres conjectura virorum eruditiorum refutata. Aperitur nova conciliationis ratio.

IV. Collectio ſecunda Canonum, quando & à quo inſtituta. Confirmata à Concilio Chalcedonenſi, & aucta canonibus ejus Concilij. Confirmata etiam à Juſtiniano.

V. Queritur an canones Chalcedonenſes recepti fuerint ab Eccleſia Romana. Opinio Bellarmini expenſa. Docerur receptos fuiſſe, è Facundo, Gelafio, & Leone ipſo. Solus xxv. canon repudiatus, ex conſenſu Anatoly. Ratio concordia tunc intra explicata. Error Hincmari. Canones Synodi Conſtantinopolitane non admiſſi, etiam poſt Dionyſij publicationem, ut Conſtantinopolitani retinerentur in officio.

VI. Canones Graeci poſt Synodum Chalcedonenſem Latine redditi: Non una, ſed pluribus interpretationibus. Ea collectione uſus eſt Gelafius, qui uſitur canonibus Chalced. quemadmodum & Gregorius. Symmachus laudat canones Gangrenſes, ex ea collectione.

VII. Nova interpretatio canonum à Dionyſio Exiguo edita. Que canones Gracos, & præterea Sardonienſes, atque Africanos, complexa eſt. Et Romanorum Pontificum decreta. Ejus uſus probatus à ſede apoſtolica, è Caſſodoro, & Joanne II.

VIII. De collectione Canonum à Theodoro digeſta in quinquaginta titulos. Genuina eſſe oſtenditur, ſolutis difficultatibus que obijci ſolent.

I. **S**ECUNDA Collectio prodiit poſt Concilium Conſtantinopolitanum. Antea non communi quodam jure tenebantur Orientales Eccleſiæ, ſi canones apoſtolicos & Nicænos excipias, ſed ſua ſibi decreta duæ trèſve Diocèſes conjunctis ſuffragiis conſtituerant, quibus in diſceptandis negotiis ſuis uterentur. Etenim in provinciis Diocèſeon Aſianæ, Ponticæ, & Orientalis, varij canones editi fuerant à Conciliis Ancyrano, Neocæſarienſi, Gangrenſi, Antiocheno, & Laodiceno, qui obtinebant apud eos Epifcopos quorum ſuffragiis erant decreti, quemadmodum Conſtantinopolitani auctoritate omnes deinde Orientales Eccleſiæ adſtrictæ ſunt. Etenim in Ancyrana Synodo coacta anno cccxiv. ante ipſam ſynodum Nicænam, ſtatim poſt libertatem Eccleſiæ redditam, in civitate Ancyra, quæ erat metropolis Galatiæ, decem & octo Epifcopi è Diocèſibus Orientis, Aſiana, & Pontica, xxv. canones ediderunt, quorum vis per tres illas Diocèſes extendi poterat, non autem per Diocèſim Ægyptiacam, aut Thracicam, multò minùs per Diocèſes Occidentis. Idem dicendum eſt de ſynodo Neocæſariæ habita, quæ eſt metropolis Ponti Po-

lemoniaci; quò ſe contulerunt iidem illi decem & octo Epifcopi, poſt ſolutam Ancyranam Synodum. Gangris, quæ eſt metropolis Paphlagoniæ, habitum eſt Concilium anno cccxxv. à ſedecim Epifcopis Ponticæ Diocèſeos. Concilium verò Antiochenum habitum anno cccxlii. iis provinciis conſtitit quæ ad Diocèſim Orientis ſeu Antiocheni Patriarchatus pertinebant, Syria nempe, Phœnicia, Palæſtina, Arabia, Meſopotamia, Cilicia, & Iſauria, ut patet ex epifſtola ſynodica. Superest ſynodus coacta Laodicæ, quæ eſt Phrygiæ metropolis; quò è variis Diocèſeos Aſianæ provinciis Epifcopi convenerunt, ut reſtatur inſcriptio ſynodi. De tempore hujus Concilij quæritur. Illuſtriſſimus Annalium conditor ante Concilij Nicæni tempora coactum ſuſpicatur. Sed canone ſeptimo damnantur Photiniani hæretici, qui aliquot annis poſt Synodum Nicænam emerſerunt. Deinde in antiqua collectione locum ſuum poſt Antiochenam obtinet ſynodus Laodicæ: cujus tempora in annum cccxlv. conjici poſſe puto. Illo etenim anno ſynodus habebatur ab Epifcopis Aſianæ Diocèſeos, ad quos literas ſuas & ſynodicam Illyriciani Concilij Valentinianus Imperator tranſmiſit, cum hac epigraphè apud Theodoretum: *Epifcopis Diocèſis Aſianæ, Phrygiæ, Carophrygiæ Pacatiana.* Porro ſynodus Laodicæna, ut dixi, è diverſis provinciis Aſianæ Diocèſis habita eſt Laodicæ, quæ eſt metropolis Phrygiæ Pacatianæ.

II. Canonibus Concilij Conſtantinopolitani omnes quidem Eccleſiæ Orientales adſtringi poterant; quia ex omnium Epifcoporum conſenſu qui Diocèſes Ægypti, Orientis, Aſiæ, Ponti, & Thraciæ regebant, Conſtantinopoli decreti ſunt anno trecentefimo octuageſimo primo. Sed Occidentis Eccleſiæ iis teneri non poterant, quibus omnino erant incogniti anno cccclii. ut reſtatur Leo primus. Itaque Innocentius I. rectè juxta ſenſum Eccleſiæ Occidentalis ſcripſerat anno cdiv. Eccleſiam nullis canonibus regi præterquam Nicænis, ut monui §. i. capitis ſuperioris. Adeoque mirum non eſt ſi canonem Antiochenum, quo nitebantur Orientales adverſus Ioannem Chryſoſtomum, conſtanter exploſerit. Nondum enim, ut dixi, nec ſynodus Antiochena nec ceteræ receptæ fuerant ab Occidentis Eccleſiis, nec etiam ab Eccleſia Conſtantinopolitana, quæ cum Diocèſi Thraciæ accenſerentur, Ancyranæ ſynodi, Neocæſarienſis, Gangrenſis, Antiochenæ, vel Laodicæna canonibus, ab aliis Diocèſibus editis, non tenebatur.

R iij

Epif. ſynod. Conc. Antioch. Inſcriptio Syn. Laodic. in diſſert. par. i. cap. 6. §. 7. Ar. 1. 2. 3.

Theol. lib. 4. cap. 8.

Quare etiam Chrysoſtomus ipſe Conſtan-
tinopolitanus Archiepiſcopus, cùm ab ad-
verſariis canone xii. Concilij Antiocheni
premeretur, (quo non prohibetur appella-
tio, ut quibuſdam viſum, ſed ſpes reſtitu-
tionis denegatur Epifcopo qui à ſynodo de-
jectus ſedem ſuam repetit abſque majoris
ſynodi inſtaurato iudicio) in quem pecca-
viſſe dicebatur, excipit dupliciter. Nam &
ſe majori Epifcoporum numero ſultum ſe-
dem ſuam repetiviſſe contendebat, ut hac
etiam in parte canoni Antiocheno, cujus
auctoritatem adverſarij obtendebant, ſatis-
feciffe conſtaret. Et aliunde canonem illum
Antiochenum refellebat, quòd editus eſſet
ab Arrianis. Vnde ſequitur Antiochenos
canones in Thracica Diœceſi tunc tempo-
ris receptos non fuiſſe, quemadmodum nec
recepti erant in Occidente. Certum quidem
eſt Patres qui Antiochia convenerant, ma-
jori ex parte orthodoxos fuiſſe, cùm è nu-
mero xcviij. aut xcix. Epifcoporum,
ex quo conventus ille conſtabat, triginta
tantùm Eufebianæ partes ſequerentur, &
clanculum Arrianæ hæreſi faverent, eſſi
apertè à communionem catholicam non diſceſ-
ſiſſent, ut conſtat ex Iulij epiftoſa apud
Athanafium. Attamen apud poſteros Ar-
rianæ hæreſis ſuſpicionem laborarunt, quòd
in eo conventu Eufebiani primas partes te-
nerent, & eò ad fidem conſubſtantialis
convellendam conveniſſent, eoque propo-
ſito expulſionem Athanaſij in Concilio Ty-
rio decretam olim iudiciis ſuis ex omnium
conſenſu redditis confirmaveſſent. Quod eos
deinde ad eam neceſſitatem impulit, ut or-
thodoxi æquè ac Semiariani ab Occiden-
talibus in Concilio Sardicenſi diſceſſerint.
Vnde Eccleſiis Occidentis Orientalium ec-
cæſiam Arrianæ impietatis infamia notandi oc-
caſio data eſt; præcipuè cùm Georgium
Cappadocem Arrianum Athanaſio ſubſti-
tuerint. Quod ultimum eſſi à triginta ſex
Epifcopis Arrianis conſtitutum fuerit, ut
obſervat Iulius, dedecus tamen nefarij hujus
facinoris ad omnes Epifcopos, qui ſynodo
intererant, redundavit.

III. Ex hac animadverſione componi
poſſe videtur diſceptatio illa de canonibus
Antiochenis, quæ virorum eruditorum in-
genia torſit: qui concoquere non poterant
quo pacto refelli poſſent à Chryſoſtomo &
Innocentio tanquam ab Arrianis editi, cùm
certum ſit in cenſum canonum adſcriptos
fuiſſe ab Eccleſia univerſali, & prolatoſ in
Concilio Chalcedonenſi ut canones à ſan-
ctis Patribus editos. Illuſtriſſimus Annalium
conditor, qui ſibi perſuaſit integrum Con-
cilium Antiochenum ex Arrianis conſtitu-

ſe, putat canones illos laudatos in Concilio
Chalcedonenſi, ex alia canonum collectione
quàm è ſynodo Antiochena petitos fuiſſe.
Alij cenſuerunt in cauſſa Chryſoſtomi, non
ipſum canonem xii. ſynodi Antiochena, ſed
aliud quendam ab hæreticis conſtitutum
canonem in altera ſynodo Antiochena ab
Innocentio & Chryſoſtomo exploſum fuiſ-
ſe; cùm tamen è Socrate & Palladio ſatis
conſtet de canone xii. Antiocheno agi.
Aliis placuit non omnes canones Antioche-
nos, ſed ſolum xii. oppugnatum à Chryſo-
ſtomo, quaſi ille ſolus conſtatui fuerit ab
Arrianis adverſus Athanaſium. Quam con-
jecturam eo argumento juvari putant, quòd
ex hac ſententia eliciatur verus modus con-
ciliandi numeros canonum juxta collectio-
nem Zonara & Baſilamonis cum numeris
collectionis antiquæ quæ prolata eſt in Con-
cilio Chalcedonenſi. Etenim in illa veteri
collectione canon xvi. Antiochenus nu-
meratur nonageſimus quintus, à primo ca-
none Concilij Nicani: qui calculus eſt ſine
errore, ſi expungatur xii. canon Antio-
chenus. At verò in collectione Zonara
idem canon xvi. numeratur nonageſimus
ſextus, ob malè admiſſum canonem xii. in
collectione recentiori. Sed non erat cur vir
eruditus nodum in ſirpo quæreret. Apertif-
ſima eſt enim ratio diſcriminis in numeris
illis inter utramque collectionem, à viris
eruditis prolata, & ab ipſo laudata, quæ
ſincerè refutari nequit. Nempe peccatum
eſt in collectione Zonara, in numero ca-
nonum ſynodi Neocæſarienſis, quos quin-
decim recenſet, diſtracto in duos canone
decimo tertio; cùm revera quatuordecim
tantùm canones Neocæſarienſis con-
cilij numerent Theodoretus in ſynagoge
canonum, Vetus interpretatio Latina
edita ſtatim à Concilio Chalcedonenſi,
Dionyſius Exiguus, Epitome Hadriani,
Crefconius, & Photius in Nomocanone:
quorum auctoritati opponi non debet
error qui irrepſit in Collectionem Zonara.
Deinde cujus decreto rejectaneus ille
canon omnia univerſæ Eccleſiæ exem-
plaria invaſiſſet, ſi daremus à codice Chal-
cedonenſi proſcriptum fuiſſe. Addere poſ-
ſumus, nihil iniqui xii. illo canone Antio-
cheno conſtitui, nec ad detrimentum
Athanaſij trahi potuiſſe, niſi per ſummam
injuriam; cùm futuris negotiis formam da-
re cenſendus eſſet, non præteritis, qualis
erat Athanaſij cauſſa. Quare Athanaſij
damnatio Antiochiæ decreta, non eo ſolo
canone nitebatur, ut docebimus tomo ii.
cùm ageretur de Athanaſij iudicio. Iraque ſo-
la ſuperèſt ratio conciliandi exceptiones

Vide infra lib. 7.
cap. 8.

Socrates lib. 6.
cap. 17.

Iulius apud Athan.
in Apolog. 11.

M. Arrianus de
Dominiis.

Socr. lib. 6. c. 11.
Pallad. in vita
Chryſ.

Samaritanis
3. Viti. Leſcop.

V. Cl.
idem.

Conc.
Ath.

Ath.

Ath.

Phœdus T. 119
meo. cap. 6. 1-3
c. 19.

Int. 11
idem,
idem.

Idem ad Ep. Dar-
dan. ait Leonem
Quid quid ultra
quam ab eodem
pro fide & com-
munionis catholica
& apostolica illic
agendum consti-
tutum esse delegatum
per occasionem
congregationis il-
lius progre-
ssu canonem nova
videtur adione
venturum, compe-
tenti reservatione
vacasse.

Leo ep. 66.
Quidquid veter-
cassus synodalis
Constitutionum ad
excois episcopale
defertur, potest
aliquam opul-
tandam habere ra-
tionem, si nihil de
eo est à senilis
Patribus apud
Nicenam definitum.
Nam quia ab il-
lorum regibus &
constitutione dis-
cordat, apostolica
sedu nunquam
poterit obtinere
consensus.

Leo in ep. ad Ana-
tolium.

Concil Chalced.
Ad. xvi.

Lucentius pro-
romanus Episcopus,
Vicarius sedis a-
postolice dixit.
Accedit ad consu-
tum decem &
octo constitutioni-
bus postposita cen-
tum quinquagen-
ta, quibus synodi-
cis canonibus non
habentur, men-
tionem tantum fe-
cisse nascuntur,
que dicunt ante
vicesima prop-
ter auctorem constitu-
ta esse. Si ergo hu-
juscemodi tempore hoc he-
resis non requi-
runt? Si nunquam
vixi sunt, quare
requirunt?

Scripturas traditionemque majorum, secundum
canones regulasque Ecclesie, pro fide communi,
& veritate catholica & apostolica, pro qua hanc
fieri sedes apostolica delegavit, factamque fir-
mavit, à tota Ecclesia indubitanter admitti.
Gelasij & Facundi testimonio fretus, pos-
sem Leonis sententiam alioqui obscuram
constituere. Sed ipsemet adeo liquidò men-
tem suam expressit in epistola ad Synodum
Chalcedone habitam, & ad Maximum An-
tiochenum, ut de ea dubitari non possit.
Tria præcipue docet; quæ de fide in synodo
decreta sunt, à se probari; quæ contra reg-
ulas Nicænas tentata sunt, se nunquam
apostolicæ sedis consensu firmaturum; quæ
autem ab Episcopis discussa fuerint, se non
repudiaturum; ea lege, ne Nicænis cano-
nibus adversentur. Itaque dicendum est,
Leonem conceptis verbis decretoque suo
quæ de fide gesta fuerant approbasse, dam-
nasseque ambitum Anatolij, cetera verò
omnia tacito veluri decreto admisisse, id
est, iis non reluctatum fuisse. Quod sufficit
non solum in canonibus Concilij genera-
lis, sed etiam in canonibus synodi provin-
cialis. Ceterum canon xxviii. cui Legati
apostolicæ sedis contradixerant, è numero
canonum expunctus est à Græcis ipsis. Quo
facto concordia redintegrata est inter Leo-
nem & Anatolium. Sed gratum mihi est, fra-
ter charissime, inquit, quod dilectio tua profi-
retur sibi displicere quod tunc etiam placere non
debut. Sufficit in gratia communis regressum
professio dilectionis tue, & attestatio Principis
Christiani. Nec videtur tarda correctio, cui tam
venerabilis assertor accessit. Compositum ita-
que est hoc dissidium, non deposita digni-
tate secundæ sedis, vel administratione
trium Dioceseon, quam Anatolius semper
retinuit, sed expuncto, ut dixi, & repu-
diato canone xxviii. Concilij Chalce-
donensis. Rationem sopiendæ hujus con-
troversie aperuisse videtur Lucentius, cum
ambitum istum perstringendo dixit, cur
novos canones adhiberent, si secunda Syn-
odus privilegium illud indulisset ante ali-
quot annos, ut Græci jactabant. Quare ut
Leoni mos gereretur, rejectus est novus
canon: sed usi sunt antiquo, quoad digni-
tatem sedis, & consuetudine consensuque
Episcoporum Asianæ & Thraciæ Diocese-
on, quoad administrationem.

Itaque Zeno Imperator anno quindecimo
post Concilium Chalcedonense, acta
Basilicæ tyranni rescindens, (qui aliquot
provincias à sedis Constantinopolitanæ dis-
positione avulserat) omnia quidem in inte-
grum restituit, & confessus prærogativam
ordinationumque privilegia Ecclesiæ Con-

stantinopolitanæ in perpetuum sancit; sed
iis verbis utitur quæ Romanum Pontificem
lædere non possint. Ad usum enim qui jam
invaluerat, non autem ad canones aliquos,
ea privilegia refert: *Privilegia*, inquit, &
honores omnes super Episcoporum creationibus, &
jure ante alios residendi, & cetera omnia que
ante nostrum imperium vel nobis imperantibus
habuisse dignoscitur, habere in perpetuum fir-
miter regie urbis intuitu judicamus & sancimus.
Iustinianus etiam Novella sua Constitutio-
ne secundum locum sedi CP. tribuit, juxta
canones, id est, secundæ Synodi; sed de
jure novo collato à canone xxviii. Con-
cilij Chalcedonensis, de industria nihil de-
cernit; quia expunctus erat à collectione
canonum quæ temporibus illius Principis
vigeat apud Græcos. Attamen tuendæ
dignitati ejus Ecclesiæ, in jure ordinatio-
num, juxta mentem Synodi Chalcedonen-
sis, non deerant Imperatores; etsi apertis
verbis non profiterentur hoc privilegium à
canone Chalcedonensi profectum, sed poti-
us à consuetudine. Hoc significare voluit
Liberatus Diaconus, his verbis: *Et licet sedes*
apostolica nunc usque contradicat quod à Synodo
firmatum est, Imperatoris patrocinio permanet
quodam modo. Id est, refragationem Roma-
norum Pontificum obtinuisse quidem ut
apertè definitio Synodi Chalcedonensis
non admittatur; ceterum rem ipsam quod-
dam modo perseverare, præsidio Principis,
qui consuetudini vires addebat. Nullatenus
enim, ut dixi, intercedente & verante Leo-
ne, inter canones receptus est canon ille
xxviii. Concilij Chalcedonensis.

Quare fallitur Hincmarus, qui existimat
canonis ix. & xvii. partem à Leone re-
jectam. In quo lapsus est necessitate, quia
videbat dignitatem quandam sedi CP. iis
locis asseri; ignotusque erat illi canon
xxviii. de quo proscribendo Leo tanto-
pere laborabat. De sententia autem cano-
nis ix. & xvii. dicemus alibi. Dissimu-
landum verò non est canones secundæ syno-
di ad Romanam Ecclesiam nunquam fuis-
se relatos, neque ab ea receptos, ut re-
stat Leo in epistola ad Anatolium: *Per-*
suasione enim tua, inquit, in nullo penitus suf-
fragatur quorundam Episcoporum ante ix. ut
jactas, annos facta subscriptio, nunquamque à
predecessoribus tuis ad apostolicæ sedis trans-
missa notitiam; cui ab initio sui caduca, du-
dumque collapse, sera nunc & inutilia subiicere
fulcimenta voluisti, eliciendo à fratribus speciem
consensionis, quam tibi in suam injuriam vere-
cundia fatigata preberet. Quare in vetustissi-
ma Canonum Latina collectione, canones
synodi Constantinopolitanæ adjuncti sunt
canoni

L. Decretorum
16. C. De factis
Sanct. Eccl.

Nov. 111. c. 1.

Liberatus his
viar. c. 11.

Fidelis illi
cap. 1. §. 1.

canoni xxviii. Chalcedonensi, extra legitimum canonum corpus. Imò & post Dionysij Exigui collectionem, licet ille juxta fidem Græcorum codicum tres canones synodi Constantinopolitanæ suo loco recensuerit, Ecclesia Romana, quæ ceteros canones amplexa est, istos tamen in auctoritatem admittere noluit, teste Gregorio

Magno: Romana Ecclesia eosdem canones (nempe CP.) vel gesta synodi illius hactenus non habet, nec accipit. in hoc autem eandem synodum accepit quod est per eam contra Macedonium definitum. Attamen iis canonibus Græci utebantur non invita sede apostolica, quæ tacite eorum executioni consentiebat, etsi disertis verbis non approbaret; eo consilio scilicet, ut Constantinopolitanorum superba elatio, si quando limites egrederetur, hac una exceptione reprimi posset, quam toties urget Gelasius, Ecclesiam Constantinopolitanam inter sedes minimè numerari. Quare ut redeam unde discessi, canones Chalcedonenses dempto xxviii. plenam auctoritatem unà cum ceteris codice Græco comprehensis obtinuerunt.

VI. Post synodum Chalcedone habitam, canones Græci Latinitate donati sunt, & Occidentalibus communicati, interpretatione in eam rem elaborata, cujus meminit Dionysius Exiguus, ejusque exemplar antiquissimum retinet adhuc Bibliotheca Vaticana à viris eruditis laudatum, & alterum venerandæ antiquitatis codicem manuscriptum vir de antiquitate canonica optimè meritis Christophorus Iustellus, in quo descripti sunt, post ceteros, canones xxvii. Concilij Chalcedonensis. Observandum tamen est, non unica interpretatione sed variis canonum versionibus usos fuisse Episcopos in Occidente; cum manifestè constet aliam esse quæ utuntur Ferrandus, Idorus, & Carolus Magnus interpretationem, à vetere illa quam manuscripti codices hodie exhibent. Hac collectione utebatur Gelasius, cum toties canonum custodiam epistolis suis commendat: qui etiam canonicis xx. Chalcedonensis sententiam expressit, eumque reverendorum canonum appellatione cohonestat in Decretali epistola ad Episcopos Lucaniæ: Quisquis desertor Ecclesie nullis existentibus causis ad aliam putaverit transeundum, temerèque susceptus fuerit & promotus, reverendorum canonum vel ipse, vel receptor ejus, atque provector, constituta non effugiet, quæ de hujusmodi presumptoribus præfixere servanda. Quemadmodum Gregorius Magnus sacrorum canonum nomine Chalcedonenses intelligit, ut rectè obser-

vavit Hincmarus: Sacri canones simoniacam heresim damnant, inquit Gregorius, ad quæ verba notavit Hincmarus, nullam synodum ea de restatuisse præter Chalcedonensem. Ex antiqua collectione Symmachus Papa in Concilio Romano duos canones Gangrensis synodi protulit, de oblationibus fructuum.

Hincm. Opusc. c. 24.

Syn. Rom. vi. sub Symm. anno 104.

ADDITIO

STEPHANI BALUZII.

SOLENT posteriores curæ derogare conceptis jam sententiis. Usurpatum id ab illusterrimo Archiepiscopo: qui negotio isto accuratius expenso adnotatum reliquit collectionem illam, quæ in codice Iustelli habebatur, quæque ante hos annos editionis honore donata est, anteriorem fuisse Concilio Chalcedonensi. Admonet deinde, novam canonum collectionem auctoritate Leonis Papæ I. confectam esse post habitum illud Concilium, quæ sola viguit in Occidente per sexaginta & amplius annos; donec altera quoque accessit Dionysij Exigui, quæ in quibusdam discrepat ab ea quæ auctoritate Leonis composita est, ac nominatim in eo quòd canones apostolicos exhibet, quibus carebat vetus illa Concilio Chalcedonensi posterior. Unde Marca trahit argumentum, hanc esse collectionem canonum qua Gallicana Ecclesia utebatur; quòd ex Gregorio Turonensi pateat canones illos apostolicos abfuisse ab ea quæ apud Gallos recepta erat, ut adnotatum est in libro III. De Concord. Sac. & Imp. cap. IV. §. 111. Hujus porro collectionis, quæ post Concilium Chalcedonense prodit, duo manuscripta exemplaria extare affirmat Marca in Bibliotheca monasterij Rivipullensis apud Catalanos, unde fortassis in lucem poterit emitti.

VII. Antiquæ interpretationi nova successit, quam Dionysius Exiguus Abbas, qui sub Iustiniano floruit, interpellatus à Laurentio Romanæ Ecclesiæ Presbytero, aggressus est, quia prisca illa, de qua diximus, confusione laborabat. Quo in opere eam rationem secutus est, ut Græcæ collectioni adhereret. Itaque & canonum consequentiam per numerorum seriem, à primo Nicæno, usque ad canonem tertium Constantinopolitanum, qui est ultimus canon, & centesimus sexagesimus quintus totius collectionis, observat. Tum omisissis canonibus Concilij Ephesini, canones Concilij Chalcedonensis subjungit, atque testatur in his Græcorum canonum finem esse. Collectioni qua Ecclesia Universalis tenebatur adjungit ille quinquaginta canones apostolicos, Concilij Sardicensis canones, & Conciliorum Africanorum, quos Latine editos fuisse ait: de quorum canonum, ac præcipuè Sardicensium, auctoritate plenissime dixi in exercitatione de judiciis canonicis Episcopo-

Dionysius in Pref. Quædam carissima frater noster Laurentius a sua & familiaribus cohortatione pariter a se nostram regem ecclesiasticam de Græco transferre populerit, consuevit credo prisca translationi assensu.

Vide lib. 7. c. 11. 12. 13. 14. 15.

Cap. 14. p. 11.

Colat. ad Ep. Lucan. in ep. ad Ep. Lucan.

Colat. in ep. ad Ep. Lucan.

Can. 22. Concil. Chalced.

Gregorius Magnus Romul. xvii. in Evang.

